

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

DOM
2023-11-07
Meddelad i Uppsala

Mål nr
1176-23

KLAGANDE

[REDACTED]

[REDACTED]

MOTPART

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommuns
beslut 2023-02-01

SAKEN

Avlösarservice i hemmet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa
funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.**Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun**

(förbundet) beslutade den 1 februari 2023 att delvis avslå [REDACTED] ansökan om avlösarservice enligt 9 § 5 LSS med en omfattning om 46 timmar per månad och att bevilja avlösarservice med en omfattning om 23 timmar per månad för tiden den 1 februari 2023–1 februari 2024. Beslutet att delvis avslå ansökan motiverades med att [REDACTED] inte bedöms vara i behov av insatsen i den ansökta omfattningen för att tillförsäkras goda levnadsvillkor.

[REDACTED] överklagar och yrkar att han ska ha de timmar som han hade tidigare. Till stöd för sin talan för han fram bl.a. följande. Beslutet var en stor besvikelse och chock. Han mår inte så bra psykiskt och han blir kränkt, mobbad och utsätts för andra saker i skolan. Hans mamma har också jobbiga, svåra stunder. Även om de tidigare beviljade 46 timmarna i månaden var alldeles för lite, så var det ett bra stöd för honom. Han har ett stort behov av vuxenstöd morgon och kväll, samtalsstöd och mycket mer.

Förbundet vidhåller sitt beslut.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Utgångspunkter för prövningen**

I målet är ostridigt att [REDACTED], som har en funktionsnedsättning, tillhör den personkrets som omfattas av 1 § LSS och att han därmed har rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § LSS om han har ett behov av det för att tillförsäkras goda levnadsvillkor och om behovet inte tillgodoses på annat sätt. Frågan i målet är om [REDACTED] har behov av ytterligare avlösarservice i hemmet enligt LSS utöver de 23 timmar per månad som förbundet har

beviljat. Det är [REDACTED] som har att göra sannolikt att han har ett behov av avlösarservice utöver den omfattning som beviljats.

Med avlösarservice i hemmet avses vanligen avlösning i det egna hemmet, dvs. att en person tillfälligt övertar omvårdnaden från anhöriga eller andra närstående. Föräldrar till funktionshindrade barn behöver ofta hjälp med avlösning för att koppla av eller för att genomföra aktiviteter som barnet inte deltar i. Tillgång till avlösning kan även vara en förutsättning för att föräldrar ska kunna medverka i utbildning och i behandling utan att barnet följer med. Avlösarservice avser att göra det möjligt för anhöriga att få avkoppling, utträtta sysslor utanför hemmet eller ägna sig åt det funktionshindrade barnets syskon. (se prop. 1992/93:159 s. 76–77 och 178).

En förutsättning för att insatsen avlösarservice i hemmet ska beviljas är att behovet inte tillgodoses på annat sätt, t.ex. genom en förälders ansvar enligt föräldrabalken för den normala vårdsnaden av ett barn. Vid bedömningen av föräldraansvarets omfattning ska en jämförelse göras med vilket behov av hjälp och stöd ett barn i samma ålder utan funktionshinder har (prop. 1992/93:159 s. 172). Föräldraansvaret sträcker sig dock längre än att tillgodose behovet hos ett genomsnittligt utvecklat barn eftersom variationen av vad som kan anses normalt är betydande. Endast sådant hjälpbehov som går utöver vad som är normalt för ett barn i samma ålder ska läggas till grund för bedömningen (jfr rättsfallet RÅ 2010 ref. 17).

Utredningen i målet

Av förbundets utredning framgår bl.a. följande. [REDACTED] beviljades avlösarservice första gången 2012. Det tidigare gällande beslutets omfattning – som gick ut den 31 januari 2023 – var 46 timmar per månad. [REDACTED] bor med sina föräldrar och tre systrar. Fadern är dock skriven på annan adress och arbetar lite överallt i Sverige och spenderar därmed delvis tid utanför hemmet. Fadern

har en egen lägenhet i Norrtälje som han periodvis vistas i. Enligt modern gör barnens svårigheter att det blir en stor belastning på äktenskapet och att två bostäder syftar till att föräldrarna ska kunna komma i väg och avlastas emellanåt. ■■■■■ går i skola och har en egen resursperson tillgänglig under hela skoldagen. Föräldrarna anser att ■■■■■ är ensam då han inte har några kompisar. Han lyssnar mycket på sin mormor och har en mycket god relation med sin morbror och hans hustru. Det är morbrorns hustru som utför avlösarservicen. ■■■■■ vistas och övernattar ibland hos sin mormor, ibland en gång per vecka. Han kan numera vara själv hemma i max två timmar medan föräldrarna t.ex. handlar. Enligt föräldrarna kan dock ett sådant tillfälle göra att ■■■■■ blir upprörd eftersom han tycker att det är jobbigt/otryggt att vara själv. Han behöver muntliga påminnelser och motivationsinsatser för att genomföra dagliga aktiviteter eftersom han lätt tappar fokus. Han blir mycket stressad och orolig vid t.ex. förändringar och för många intryck. Därtill kan han få utbrott och skrika, slå sig själv och kasta saker bl.a. när han ställs inför förändringar. Han beskrivs dock aldrig vara våldsam mot någon annan. Vid dessa tillfällen behövs utrymme för att han ska lugna ner sig. Han har svårt att tolka andra människor vilket medför att det kan uppstå missförstånd och frustration i sociala samspel.

Mot bakgrund av vad som framkommit i utredningen och med hänsyn till ändamålet med insatsen avlösarservice i hemmet, finner förvaltningsrätten vid en sammanvägd bedömning att det i målet inte gjorts sannolikt att ■■■■■ har behov av ytterligare avlösarservice i hemmet enligt LSS för att tillförsäkras goda levnadsvillkor. Rätten anser att den omfattning som beviljats ger föräldrarna möjlighet till avlastning och återhämtning. Insatsen ger även föräldrarna tid till omsorg om ■■■■■ syskon. Vad ■■■■■ har fört fram medför inte någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Robert Hygrell
förvaltningsrättsfiskal

Nämndemännen Örjan Andersson, Matts Eriksson och Annika Wahlgren
Rennerskog har deltagit i avgörandet.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.